

Kaip skatinti mokinių mokymosi motyvaciją?

Artėjant žiemos atostogoms nemažai mokinių vis atkakliau kimba į mokslus, nes laukia trimestro ar pusmečio pažangos įvertinimas. Tačiau ne visi – kol vieni noriai ir aktyviai mokosi, kitiems vis dar stinga jėgų ir motyvacijos paimti knygą į rankas. Nors įprasta manyti, kad vaikai iš prigimties yra smalsūs ir bent jau jaunesniųjų klasių mokiniai noriai eina į mokyklą, tačiau pedagogai pastebi, kad vaikų, reiškiančių nenorą mokytis, amžius ankstėja. Labai svarbu pastebėti pirmuosius vaiko demotivacijos mokytis požymius ir kuo greičiau užkirsti jiems kelią. Kaip pakelti mokinių mokymosi motyvaciją pataria psichologė Jolita Jakubauskienė.

Girkite, girkite ir dar katą girkite savo vaiką

Vaiką formuoja visa jį supanti aplinka, tačiau didžiausią įtaką, be jokios abejonės, daro tėvai. Būtent jie labai smarkiai prisideda prie vaiko atsakomybės, o kartu ir motyvacijos mokytis, ugdymo. Tėvai nuo vaiko mažų dienų turėtų žadinti ir stengtis išlaikyti jo norą mokytis. Tik išleidus vaiką į mokyklą, nereikėtų skubėti spausti jo dėl teigiamų rezultatų. Suaugusiesiems reikia nepamiršti pasidžiaugti vaiko sėkmėmis, kad ir labai mažomis. Tad atraskite už ką pagirti savo vaiką, kad viena kita nesėkmė neatimtų iš jo džiaugsmo mokytis. Kartu mokykite jį tinkamai reaguoti į nesėkmes, paaiškinkite, kad viskas yra ištaisoma, tereikia labiau pasistengti.

Psichologė Jolita Jakubauskienė sako, kad „labai svarbu, jog tėvai savo elgesiu neslopintų vaiko motyvacijos, o atvirkščiai, skatintų ją“ ir pateikia kelis patarimus, kaip tai būtų galima padaryti. Pasak psichologės, didžiausia tėvų daroma klaida – vaiko lyginimas su savimi. Negalima vaikui sakyti: „man visada sunkiai sekėsi matematika, todėl ir tau prasčiau sekasi“ – tokios ir panašios frazės nuslopina vaiko domėjimąsi viena ar kita mokslo šaka ir pateisina jo tinginystę. Taip pat nederėtų savo vaiko vadinti tinginiu ar kvailiu, nes triskart pavadinus jį tokiais žodžiais, ketvirtą kartą vaikas pats tuo patikės, o atstatyti prarastą savivertę nebus paprasta. Užuo vadinę vaiką tinginiu, ar klausinėję, kodėl jis ir vėl gavo neigiamą pažymį, tėvai turėtų stiprinti vaiko pasitikėjimą savimi, nuolat pabrėždami, kad juo tiki, tai galima padaryti pasakant „aš tikiu, kad tu sugebėsi išmokti šį eilėrašį ar išspręsti užduotį“ ir panašiomis frazėmis.

Pasak psichologės Jolitos Jakubauskienės, kiekviename vaiko amžiaus laikotarpyje reikėtų atkreipti dėmesį į skirtingus dalykus, pvz. pradinėse klasėse tėvai gali pajvairinti ugdymosi procesą patys: dažniau su vaiku pabūdami gamtoje, stebėdami gyvūnus, supančią gamtą, lankydami istorines vietas. Vyresnėse klasėse tėvai jau turėtų atsižvelgti ir į vaiko interesus, pomėgius, mokymosi procesą, ne tik į jo pažymius. Taip pat tėvų užduotis paaiškinti vaikui, kad jog sėkmę ar nesėkmę mokantis pirmiausia lemia jo paties pastangos, t.y. kiek laiko ir pastangų jis įdės mokydamasis, tokie ir bus jo rezultatai bei pasiekimai. Abiturientui ypač svarbu, kad tėvai padėtų susivokti, ką jis norėtų daryti po mokyklos baigimo. Šiame laikotarpyje svarbu, kad patys tėvai tikėtų, jog vaikas susitvarkys su jo laukiančiais išbandymais ir palaikytų jį.

Kodėl vaikai praranda susidomėjimą mokytis?

Dėl vaiko prarasto susidomėjimo mokytis neretai didžiausios kritikos strėlės būna nukreipiamos į mokytojus, neva jie negeba motyvuoti mokinių, taikyti tinkamus mokymo metodus, galbūt konkrečiam mokiniui skiria per mažai dėmesio ir pan. Labai dažnai tėvai svaičiodamiesi įvairiais kaltinimais pedagogams problemos ieško ne ten. Juk vaiko dėmesys nuo mokslų vis dažniau krypsta į namus dėl to, kad ten vaiko laukia daug smagių užsiėmimų – televizorius, kompiuteris, įvairūs žaislai, augintinis ir kiti malonumai.

Psichologė Jolita Jakubauskienė sako, kad jei suaugusieji pastebėjo, jog krito vaiko motyvacija mokytis, visų pirma, jie neturėtų kaltinti vaiko ir klausti, kodėl taip atsitiko. Teisingiausia būtų pasikalbėti su vaiku, stebėti jį, išsiaiškinti, galbūt įvyko koks nors įvykis, kuris nulėmė motyvacijos sumažėjimą. Taip pat vertėtų apmąstyti ir savo elgesį, gal jis nulėmė vaiko motyvacijos sumažėjimą. Tėvai, pastebėję, kad vaikas nenori mokytis, ieškodami sprendimų, kaip jam padėti, turėtų bendradarbiauti su mokytojais, kadangi visapusiškas motyvacijos skatinimas atneš efektyviausių rezultatų.

Kaip pakelti mokymosi motyvaciją?

Mokino mokymosi motyvacijai įtakos turi tiek mokinys, tiek tėvai, tiek pedagogai su kuriais mokinys buvo susidūręs kiekviename amžiaus tarpsnyje, tačiau psichologė Jolita Jakubauskienė išskiria šeimos bei mokytojų daromą įtaką. Būtent jie gali išmokyti vaiką veikti savarankiškai, kartu ieškoti kilusių problemų sprendimo būdų, apdovanoti vaiką už sėkmes ir nekritikuoti jo, o aptarti galimybes pasiekti geresnių rezultatų.

Pirmiausia, mokytojams psichologė pataria sužadinti vaiko smalsumą, parodyti, kad jūsų dėstomas dalykas gali būti įdomus. Pirmosios vaiko pažintys su mokomaisiais dalykais turi būti įdomios, nešančios džiaugsmą, optimizmą, pozityvias emocijas. Antra, mokytojas turi atsižvelgti į mokinio reikmes ir tikslus, būtina mokiniui parodyti, kad tai, ko jis mokosi, jam yra svarbu ir naudinga. Jokiu būdu nevengti organizuoti darbo grupėse, įvairiais būdais demonstruoti mokinių pasiekimus, pavyzdžiui, įteikiant įvairius pažymėjimus, pasidalinant rezultatais su bendramoksliais, pagiriant. Viešas pripažinimas ir pagyrimas suteikia mokiniams teigiamų emocijų, kurios skatina mokytis ir tobulėti toliau. Svarbu, jog mokiniai klasėje nebijotų išsakyti savo nuomonės, nesibaimintų klysti. Mokytojo užduotis – pasirūpinti mokinio emociniu saugumu klasėje ir įkvėpti jį siekti užsibrėžtų tikslų.

Lietuvos vaikų ir jaunimo centras primena, kad mokinio mokymosi motyvacija priklauso tiek nuo paties mokinio, tiek nuo jį supančios aplinkos. Labai didelę įtaką vaiko geriems rezultatams daro tėvai ir mokytojai, todėl jie turi padėti mokiniui patirti kuo daugiau sėkmių moksle. Kartais vaikus mokytis įkvepia ir žinomų žmonių sėkmės istorijos. Svarbiausia su vaiku kalbėtis, žinoti, ko jis nori ir padėti jam įgyvendinti savo svajones.

Straipsnis nukopijuotas iš Lietuvos ir jaunimo centro svetainės:

http://lvjc.lt/straipsnis/kaip-skatinti-mokiniu-mokymosi-motyvacija/?utm_source=newsletter&utm_medium=email&utm_campaign=nemokamas_sokio_spektaklis_ziemos_stovykla_apklausa&utm_term=2016-12-12